

Missiv

2025-10-08

Diarienummer: 25AFN82

Handläggare:

Therese Sahanen
026-17 80 00
therses.sahanen@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnd

Initiativärende (M) – Inga nya LSS-boenden utan hjärtstartare

Förslag till beslut

Att initiativärendet och dess yrkande anses besvarat.

Ärendebeskrivning

Peter Johansson (M) väckte tillsammans med Patrik Ahlmén (M), Christina Wilkenson (M) vid Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens sammanträde 2025-05-27 rubricerat initiativärende med följande yrkande:

- **att** ta ett principbeslut om att samtliga nya LSS-boenden som planeras och byggs i kommunen ska förses med hjärtstartare,
- **att** uppdra till Valfärd Gävle att utveckla en policy för successivt införande av hjärtstartare på alla boenden och verksamheter med fler än fem brukare i egen regi,
- **att** Valfärd Gävle ställer samma krav på externa utförare vid förnyad upphandling,
- **att** Valfärd Gävle registrerar dessa i Hjärtstartarregistret,
- **att** Valfärd Gävle inventerar kunskaper i HLR hos personalen som möter brukare och säkerställer att verksamheten möter kraven i AFS1999:7 och motsvarande.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutade 2025-05-27 att ärendet tas emot och hanteras för beredning och att frågan därefter återupptas på nytt.

Sektor Vårlders yttrande efter ärendebereidning

Sektor Vårld har berett ärendet och lämnar följande yttrande utifrån initiativärendet och dess yrkanden:

Inköp av hjärtstartare på LSS boenden behöver beaktas ur ett helhetsperspektiv. Utifrån det har yttrandet kompletterats med utlåtande från medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) samt en omvärldsbevakning från några likvärdiga kommuner.

MAS lyfter att alla insatser för att rädda liv är viktiga. Samtidigt önskar man lyfta fram några avgörande aspekter som behöver beaktas i ett sådant beslut.

Alla individer, oavsett funktionsnedsättning eller boendeform, bör ges likvärdiga möjligheter till livräddande insatser vid akuta situationer. I många fall finns tydliga vårdplaner och ställningstaganden kring livsuppehållande åtgärder. Att installera hjärtstartare kan dock skapa otydlighet kring dessa ställningstaganden, både för personal och anhöriga. Det finns en risk att förväntningar på livräddande insatser uppstår, även i situationer där det inte är etiskt eller medicinskt motiverat att inleda HLR. Att installera hjärtstartare förutsätter ett omfattande ansvar för både utbildning, underhåll och rutiner för att säkerställa att hjärtstartaren kan användas korrekt vid ett hjärtstopp. Det blir dock otydligt varför en gräns på fler än fem brukare ska utgöra ett kriterium för att bedöma behovet av hjärtstartare. Hjärtstopp kan inträffa oavsett antal boende, och en sådan gräns riskerar att uppfattas som godtycklig snarare än behovsbaserad. Att förslaget initialt endast omfattar boenden i egen regi skapar en obalans i förutsättningarna för livräddande insatser mellan olika utförare. Det innebär att personer med liknande behov och riskfaktorer får olika tillgång till utrustning beroende på vem som är arbetsgivare – inte utifrån behov eller riskbedömning. Det strider mot grundprincipen om likvärdig vård och omsorg.

Vid genomförd omvärldsbevakning till likvärdigt stora kommuner har tre kommuner återkopplat. Det avser Södertälje kommun, Eskilstuna kommun, Norrtälje kommun samt Uppsala kommun. Varken Södertälje eller Eskilstuna kommun har hjärtstartare på LSS boenden. I Norrköping har kommunen haft hjärtstartare på vård- och omsorgsboenden, men tagit bort dem då de används felaktigt. Slutligen meddelar Uppsala att de inte har några hjärtstartare på LSS-gruppbostäder i Uppsala samt frågan att installera hjärtstartare på gruppboestäder har inte utretts i Uppsala.

Under pandemin gjordes en paus gällande att erbjuda HLR (hjärt-och lungräddning) utbildning till medarbetare inom sektor Välfärd. Efter pandemin har arbetet återupptagits med regelbundna utbildningssatsningar och inför 2026 så kommer en större utbildningsinsats med fokus på HLR att erbjudas anställda vid sektorn som arbetar vård- och omsorgsnära. Utifrån det perspektivet och de bedömda riskerna som medicinskt ansvarig sjuksköterska lyfter så avråds från inköp.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden föreslås besluta att anse initiativärendet besvarat.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd